

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Herce a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **O. B.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 8. 2025, č. j. OAM-485/BA-BA07-VL15-PZ-2025, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 9. 2025, č. j. 62 Az 28/2025-20,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Věc se týká zajištění cizince z důvodu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, který brání tomu, aby se cizinec umístěný v zařízení pro zajištění cizinců vyhnul hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu podáním účelové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Podle § 46a odst. 5 zákona o azylu lze dobu trvání zajištění prodloužit, nesmí však přesáhnout 180 dnů. Jde o to, zda rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění může být přezkoumatelným způsobem odůvodněno pouhým poukazem na to, že nadále trvají důvody, pro které bylo původně rozhodnuto o zajištění na dobu kratší.

[2] Žalobce je občanem Republiky Uzbekistán. Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 22. 4. 2025, č. j. KRPS-110804-23/ČJ-2025-010022, byl zajištěn za účelem vycestování podle § 124b odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky

a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalobce je totiž od 15. 11. 2023 v evidenci nežádoucích osob. Také je evidován v Schengenském informačním systému jako státní příslušník třetí země, na kterého se vztahuje rozhodnutí o navracení s platností do 17. 11. 2026, a to na základě údaje zadaného Českou republikou. V minulosti mu bylo uloženo správní vyhoštění z území členských států Evropské unie na dobu 1 roku z důvodu pobývání na území České republiky bez platného povolení k pobytu.

[3] Dne 27. 4. 2025 podal žalobce v zařízení pro zajištění cizinců, v němž byl umístěn, žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný (dále jen stěžovatel) vydal dne 29. 4. 2025 rozhodnutí č. j. OAM-485/BA-BA07-BA06-Z-2025 (dále jen „první rozhodnutí“), kterým podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu zajistil žalobce v uvedeném zařízení a podle § 46a odst. 5 tohoto zákona stanovil dobu trvání zajištění do 14. 8. 2025. Rozhodnutí odůvodnil tím, že z výpovědi žalobce ve správním řízení podle zákona o pobytu cizinců nevyplynula žádná skutečnost, která by mu bránila podat žádost o udělení mezinárodní ochrany dříve, a to případně již v Maďarsku nebo v Polsku, kde po odchodu z Uzbekistánu v roce 2022 žalobce také pobýval. Z jeho jednání je zřejmé, že svou žádost podal toliko ve snaze oddálit, zmařit nebo znemožnit realizaci jeho vycestování, neboť hrozba nuceného návratu do vlasti se stala reálnou. Propuštěním žalobce by byl navíc ohrožen průběh správního řízení ve věci mezinárodní ochrany. Žalobce, který nemá v České republice stálou adresu, natožpak adresu nahlášenou, byl nekontaktní. S ohledem na absenci jakýchkoli zdejších vazeb, jeho nelegální pobyt, nelegální výkon zaměstnání, nerespektování správního vyhoštění i dosavadní jednání a chování vůči správnímu orgánu nelze očekávat jeho součinnost v aktuálním řízení o udělení mezinárodní ochrany bez nutnosti omezení jeho osobní svobody. Zajištění nebylo možné z výše uvedených důvodů nahradit ani uložením některého ze zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Délka zajištění byla stanovena na 110 dnů s tím, že ve lhůtě 90 dnů lze předpokládat ukončení řízení ve věci mezinárodní ochrany, dalších 15 dnů odůvodňuje možnost podání žaloby a 5 dnů je třeba na doručování všech dokumentů v soudním řízení.

[4] V záhlaví uvedeným rozhodnutím stěžovatel rozhodl podle stejných ustanovení zákona o azylu o prodloužení doby trvání zajištění do 23. 9. 2025. Konstatoval, že na důvodech zajištění žalobce uvedených v prvním rozhodnutí se nic nezměnilo. Z postupu žalobce je nadále zřejmé, že by jeho propuštěním ze zajištění byla ohrožena realizace rozhodnutí správního orgánu o žádosti žalobce ve věci mezinárodní ochrany, a to zejména následné vycestování žalobce z České republiky. Stěžovatel zopakoval také důvody, pro které nelze místo zajištění rozhodnout o zvláštních opatřeních podle § 47 zákona o azylu. Při stanovení nové doby trvání zajištění vyšel z toho, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany nebyla zamítnuta jako zjevně nedůvodná ani nepřípustná a byla posunuta do standardního plného posouzení jejího obsahu, což vyžaduje delší dobu pro získání širšího rozsahu informací o zemi původu žalobce, jeho následné seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí a aktuální přípravu konečného rozhodnutí. Stěžovatel odhadl, že potřebná doba pro výše uvedené úkony bude nejméně 40 dnů, což nepřekračuje nejvyšší možnou šestiměsíční lhůtu.

[5] Krajský soud napadeným rozsudkem posledně uvedené rozhodnutí stěžovatele zrušil. Vytkl mu „absolutně nedostatečné“ odůvodnění prodloužení doby trvání zajištění.

pokračování

Stěžovatel totiž uvedl, že se podle jeho názoru na důvodech zajištění uvedených v prvním rozhodnutí nic nezměnilo. Stěžovatel nijak nespecifikoval, co myslel „*postupem žalobce*“, ani v čem by byla tímto postupem ohrožena realizace rozhodnutí o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Jestliže by totiž stěžovatel rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany, žádná realizace tohoto rozhodnutí by z povahy věci nepřicházela v úvahu. Stěžovatel ani nerozvedl jím odkazované důvody, které byly základem jeho prvního rozhodnutí. Krajský soud zdůraznil, že rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění je samostatným rozhodnutím, na které je třeba co do odůvodnění klást shodné nároky jako na rozhodnutí o samotném zajištění, a to ve všech jeho částech. V této souvislosti odkázal na závěry v odůvodnění usnesení Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 10. 4. 2025, č. j. 4 Azs 8/2025-20. Rozhodnutí stěžovatele neobstálo pro svou nedostatečnost a krajský soud je pro nepřezkoumatelnost zrušil.

II. Kasační stížnost žalovaného

[6] Stěžovatel podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), navrhl jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Přijatelnost kasační stížnosti spatřuje v pochybení krajského soudu při výkladu práva a v nerespektování ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu. Krajský soud k rozhodnutí stěžovatele nepřistupoval individuálně, řádně si je neprostudoval, ani nevyšel z kompletního spisového materiálu a nezohlednil argumenty z vyjádření stěžovatele k žalobě. Rozhodnutí stěžovatele nicméně vychází z řádně zjištěného stavu věci a obsahuje hodnocení a zdůvodnění.

[7] Neobstojí závěr, že stěžovatel neodůvodnil prodloužení doby trvání zajištění podle § 46a odst. 5 zákona o azylu. Nově stanovená doba byla provázána s délkou řízení ve věci mezinárodní ochrany. To výslovně připouští usnesení NSS ze dne 2. 9. 2025, č. j. 10 Azs 118/2025-51, podle něhož cizince nelze zajistit na dobu kratší, než je doba řízení ve věci mezinárodní ochrany. Stěžovatel si je vědom i závěrů vyslovených v usnesení NSS č. j. 4 Azs 8/2025-20, má však za to, že v posuzované věci zhodnotil individuálně případ žalobce a jeho pobytovou historii s odkazem na první rozhodnutí. Následně s ohledem na to, že se blížil konec zajištění, stěžovatel posoudil, zda je nutné přistoupit k prodloužení zajištění. Nadále platí, že žalobce nemá v České republice žádné rodinné vazby, uspokojivou finanční situaci a žádnou platnou a kontaktní adresu. K tomu, aby mohlo být uplatněno zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu, nebylo postaveno najisto, že žalobce bude správnímu orgánu poskytovat potřebnou součinnost v řízení ve věci mezinárodní ochrany i v případě možného správního vyhoštění. Je tedy zřejmé, že se ve věci žalobce nic nezměnilo. Krajský soud nesprávně posoudil přezkoumatelnost rozhodnutí stěžovatele. Závěrem stěžovatel poukázal na „šablonovitost“ napadeného rozsudku, který pouze kopíruje odstavce použité v jiných rozhodnutích.

[8] Žalobce nevyužil možnosti vyjádřit se ke kasační stížnosti.

III. Zákonné předpoklady věcného rozhodnutí o kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je přípustná, byla podána oprávněným navrhovatelem, včas a z důvodů, které zákon připouští. Za stěžovatele jedná pověřená osoba s vysokoškolským právnickým vzděláním, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

[10] Pro posouzení procesních předpokladů, za nichž lze kasační stížnost věcně projednat, má význam, že stěžovatel podal žalobu proti rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince. O takové žalobě je podle § 31 odst. 2 s. ř. s. oprávněn rozhodovat specializovaný samosoudce. Kasační stížnost ve věci, ve které v řízení před krajským soudem rozhodoval samosoudce a která „svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele“, je podle § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[11] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu § 104a s. ř. s. je dán pouze za situace, že (1) kasační stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu, (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, (3) kasační stížnost vyžaduje učinit odklon od ustálené judikatury, nebo (4) bylo-li v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Tato v minulosti vymezená kritéria se uplatní i za platné zákonné úpravy, která rozšířila okruh případů, kdy Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (např. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, odst. [11]).

[12] Zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva nebo nerespektování ustálené a jasné judikatury může odůvodňovat i přijatelnost kasační stížnosti správního orgánu. Není rozhodné, že by takovéto pochybení nezasahovalo do hmotněprávního postavení stěžovatele. Opačný přístup by neodpovídal zájmu na zajištění zákonného, spravedlivého a předvídatelného rozhodování soudů (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS.).

[13] Důvod přijatelnosti kasační stížnosti spatřuje Nejvyšší správní soud v právní otázce, zda je nepřezkoumatelným takové rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění podle § 46a odst. 5 zákona o azylu, jehož odůvodnění ve vztahu k důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu toliko odkazuje na odůvodnění dřívějšího rozhodnutí o zajištění s tím, že se v mezidobí nic nezměnilo. Tato právní otázka nebyla v dosavadní judikatuře Nejvyššího správního soudu výslovně řešena.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek krajského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a v ní uplatněných důvodů, jakož i důvodů, ke kterým přihlíží z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] Stěžovatel rozhodl žalobou napadeným rozhodnutím o zajištění žalobce podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení „[m]inisterstvo může v případě

pokračování

nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se brozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkácího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoli mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve“.

[17] Zajištění cizince má za následek omezení jeho osobní svobody, kterou mu zaručuje čl. 8 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Je-li cizinec zajištěn podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, je tomu tak především za tím účelem, aby se podáním účelové žádosti o udělení mezinárodní ochrany nemohl vyhnout vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkácího rozkazu (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48, odst. [24]). Jde o přípustný důvod pro zásah do osobní svobody, který ob stojí z hlediska čl. 8 odst. 2 Listiny a je výslovně předvídan v čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy. Současně jde o transpozici čl. 8 odst. 3 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. 6. 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (tzv. přijímací směrnice).

[18] Zásah do osobní svobody může mít významné či dokonce neodstranitelné následky v různých sférách života jednotlivce. Trvání na dodržení zákonem stanovených podmínek jejího omezení proto představuje základní záruku, že jeho práva budou skutečně respektována a sám nebude vystaven zneužití moci (srov. nále z Ústavního soudu ze dne 17. 2. 2015, sp. zn. III. ÚS 916/13, bod 27). Tento požadavek se plně uplatní i při zajištění podle zákona o azylu. Má-li mít dotčený cizinec skutečnou možnost domáhat se ochrany svých práv, z rozhodnutí o zajištění pro něho musí být seznatelné, z jakého zákonného důvodu byl zajištěn a na základě jakých konkrétních skutečností shledal příslušný správní orgán naplnění tohoto důvodu. V tomto ohledu musí rozhodnutí správního orgánu dostát zákonným požadavkům vztahujícím se k výroku a odůvodnění rozhodnutí podle § 68 odst. 2 a 3 správního řádu.

[19] Rozhodnutí o zajištění cizince podle § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu představuje základ pro zákonné omezení jeho osobní svobody vždy jen po tímto rozhodnutím stanovenou dobu trvání zajištění podle § 46a odst. 5 tohoto zákona. Je-li tato doba trvání dalším rozhodnutím prodloužena, pak je ode dne následujícího po posledním dni původně stanovené doby zajištění právě toto rozhodnutí základem, který umožňuje následné omezení osobní svobody. To ale znamená, že samotné musí dostát všem požadavkům kladeným na takovéto správní rozhodnutí, včetně požadavku na řádné odůvodnění splnění zákonných podmínek zajištění.

[20] Nejvyšší správní soud připomíná, že nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je dána u rozhodnutí správního orgánu, z jehož odůvodnění není zřejmé, jakými úvahami se správní orgán řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (např. rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, jehož výklad ve vztahu k nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí lze přiměřeně vztáhnout i na rozhodnutí

správního orgánu; srov. též rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, odst. [22]).

[21] Právě v nedostatku důvodů shledal krajský soud nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí stěžovatele. V závěru odůvodnění napadeného rozsudku se sice uvádí, že krajský soud rozhodnutí stěžovatele zrušil pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 s. ř. s., z jeho ostatních částí je však zřejmé, že důvodem zrušení byly chybějící konkrétní úvahy o tom, zda v době rozhodování o prodloužení doby trvání zajištění byl vůbec naplněn důvod zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, jde-li o již zmíněnou domněnku účelového podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

[22] Důvodnost domněnky účelového podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany závisela na posouzení skutečností, které byly stěžovateli známy v době rozhodnutí o zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Toto zajišťovací opatření je z podstaty věci založeno vždy na určité pravděpodobnosti, a nikoli jistotě, ohledně skutečného účelu jednání žadatele. Význam zjištění, která odůvodňovala zajištění cizince na jeho počátku, se může v průběhu řízení ve věci mezinárodní ochrany měnit v závislosti na dalších skutečnostech, které vyjdou najevo. Naplnění této podmínky zajištění je proto třeba při prodloužení doby trvání zajištění posoudit vždy nově.

[23] V posuzované věci stěžovatel připustil, že v řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany nebyla zjištěna její zjevná nedůvodnost ani nepřipustnost a tato žádost byla posunuta do standardního plného posouzení jejího obsahu. Tím ale sám zpochybnil trvání původních důvodů zajištění žalobce. Jednou z podmínek zjevné nedůvodnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu je totiž skutečnost, že žadatel *„podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkácího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoli mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve“*. Tato podmínka, jejíž slovní vyjádření odpovídá příslušné části znění § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, musí být podle úvodní části § 16 odst. 1 tohoto zákona splněna kumulativně s jinou podmínkou, tj. že žadatel zároveň neuvádí skutečnosti svědčící o možném vystavení pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo o možné hrozbě vážné újmy podle § 14a tohoto zákona. Nelze proto bez dalšího učinit závěr o tom, že důvod zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu nemůže být dán, jestliže žádost o udělení mezinárodní ochrany nebyla shledána zjevně nedůvodnou. To, zda tento důvod stále trvá, ale nelze z odůvodnění rozhodnutí stěžovatele zjistit, ačkoli se právě od něj odvíjí posouzení zákonnosti tohoto rozhodnutí.

[24] Lze proto uzavřít, že odůvodnění rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince podle § 46a odst. 5 zákona o azylu, jde-li o důvod zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) tohoto zákona, musí obsahovat konkrétní důvody, pro které se stěžovatel v době vydání tohoto rozhodnutí nadále domnívá, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkácího rozkazu, a to s přihlédnutím ke zjištěním učiněným v průběhu řízení ve věci mezinárodní ochrany. Pouhý poukaz na to, že na důvodech zajištění uvedených v dřívějším rozhodnutí se nic nezměnilo, zpravidla nebude postačující. Tak je

pokračování

tomu i v posuzované věci, pročez závěr krajského soudu o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí stěžovatele ob stojí.

[25] Krajský soud se v napadeném rozsudku nezabýval úvahami stěžovatele o tom, zda jsou naplněny podmínky pro nahrazení zajištění některým ze zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu, nebo zda bylo důvodné prodloužit dobu trvání zajištění podle § 46a odst. 5 zákona o azylu právě o 40 dnů. Za situace, kdy není přezkoumatelný samotný závěr o existenci důvodu zajištění, bylo totiž posouzení těchto dalších podmínek nadbytečné. Námitkami stěžovatele, jejichž podstata se týkala jejich splnění, se proto Nejvyšší správní soud nezabýval.

[26] Jen pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že neurčitý poukaz stěžovatele na možné ohrožení „realizace rozhodnutí správního orgánu o žádosti žalobce ve věci mezinárodní ochrany“ neobstojí, neboť žalobce byl podle výroku rozhodnutí stěžovatele zajištěn z důvodu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, a nikoli podle § 46a odst. 1 písm. f) tohoto zákona, který spočívá v tom, že cizinec „svým jednáním ztěžuje řízení ve věci mezinárodní ochrany“. Měl-li být tento zákonný důvod použit, bylo povinností stěžovatele jej uvést ve výroku svého rozhodnutí.

V. Závěr a náklady řízení

[27] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou a nezjistil ani žádnou z vad, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s.

[28] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl úspěch ve věci, a tudíž nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci, který v řízení o kasační stížnosti žádný úkon neučinil, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2025

JUDr. Radan Malík
předseda senátu